

Toetsbeleid JenaXL 2026-2027

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Geldigheid.....	3
3	Visie op onderwijs	3
4	Visie op toetsing	5
5	Opstellen van toetsen	6
6	Aankondiging van toetsen.....	6
7	Toetsfrequentie en toetsspreiding.....	6
8	Afname van de toets	7
9	Tijdens de toets	7
10	Het bespreken en teruggeven van toetsen.....	8
11	Bezwaar	8
12	Fraude.....	8
13	Inhaalregeling	9
14	Bijzondere regelingen: dyslexie e.a.....	10
15	Toets organisatie	10
16	Kwaliteit toetsing.....	10
17	Schoolexaminering	10
	Bijlage 1: Schema inhalen.....	11

1 Inleiding

In dit toetsbeleid zijn de rechten en plichten van zowel leerling als docent vastgelegd met betrekking tot voorbereiding, afname en beoordeling van toetsen. In dit toetsbeleid gaat het over alle leerjaren, behalve de voorexamen- en de examenklas. Afspraken over toetsen die in de voorexamen- en de examenklas meetellen voor het examendossier zijn vastgelegd in het PTA en het Examenreglement

2 Geldigheid

Dit toetsbeleid blijft geldig tot de volgende versie wordt vastgesteld. Voorgaande versies komen hierbij te vervallen.

3 Visie op onderwijs

Bij ons op school leer je jezelf zijn, samen te leven en samen te werken binnen de context van de wereld om je heen. Deze visie vertalen we in 6 kwaliteitscriteria van Jenaplanonderwijs.

De Nederlandse Jenaplan Vereniging (NJPV) heeft basisprincipes opgesteld voor het Jenaplanonderwijs. Deze principes vind je in het schoolplan als bijlage verder uitgewerkt.

JenaXL betekent coöperatief leren en werken

We zijn een leef- en werkgemeenschap. Dialoog staat bij ons centraal. We nemen vaak de tijd om met elkaar in gesprek te gaan. Leerlingen leren van ons, leerlingen leren met elkaar en wij leren van de leerlingen. We zijn samen op ontdekkingstocht en delen kennis en ervaringen met elkaar. JenaXL is een school waar je leert samenleven. Ontdek hoe jij wil zijn als mens, in relatie tot de ander en de wereld om je heen. Onderzoek wat jij belangrijk vindt. Maak kennis met de wereld en leer wat van betekenis is voor nu en voor jouw toekomst. Samenwerken, helpen, zorg dragen voor elkaar, samen spreken, spelen, beslissen en vieren. Dat alles maakt onze school tot een leef- en werkgemeenschap. Leren bij ons is sociaal leren, samen problemen oplossen, samen evalueren. Samen leren doen we allemaal; dus ook de professionals in de school leren met elkaar en dus ook van onze leerlingen. Dat betekent iets voor hoe we in gesprek zijn met elkaar. Bij JenaXL spreken leerlingen alle volwassenen aan met hun voornaam, net zo goed als andersom.

JenaXL is ontwikkelingsgericht

We hebben aandacht voor wie leerlingen zijn en wat zij meebrengen. Zij krijgen inzicht in wie zij zijn, wie ze willen zijn en leren dit ook te delen met anderen. Wij kennen hierdoor hun talenten en ondersteunen hen op een manier die bij hen past. Wij hebben hoge verwachtingen van onzer leerlingen en zij mogen die van ons hebben. We dagen hen uit om te ontdekken wat ze nog meer kunnen.

JenaXL is ervaringsgericht

In de school gaat het erom dat we leerlingen veel verschillende ervaringen op laten doen: leren door te ervaren. Daarnaast betekent ervaringsgericht ook: gebruik maken van de ervaringen van de leerlingen.

JenaXL werkt aan wereldoriëntatie

Wereldoriëntatie is het hart van ons onderwijs. Kenmerkend is het ervaren, ontdekken en onderzoeken, met veel aandacht voor de grote en kleine actualiteit. Jenaplan is gericht op het werken aan een humane en ecologisch duurzame samenleving.

Dat betekent ook het ontwikkelen van een kritisch-constructieve instelling ten aanzien van ontwikkelingen in samenleving en cultuur, te beginnen in eigen huis: de school zelf. Ontdek hoe jij wil zijn als mens, in relatie tot de ander en de wereld om je heen. Onderzoek wat jij belangrijk vindt. Maak kennis met de wereld en leer wat van betekenis is voor nu en voor jouw toekomst.

JenaXL is zinzoekend

Verwonderen en vragen stellen helpt jongeren om te leren en te ontwikkelen. We bieden inspirerend en uitdagend onderwijs. Zo kunnen leerlingen ontdekken en onderzoeken wat hun leervragen zijn, zowel binnen als buiten school(tijd). Een Jenaplanschool geeft aandacht aan levensbeschouwelijk een bestaansvragen, aan zingeving. Dat kan meer passief 'luisteren' zijn (verhalen, symbolen en rituelen, stilte, gebed en meditatie). Het kan ook actiever 'handelen' zijn (je inzetten voor anderen). Ook samen nadenken over zin-vragen, religieuze en niet-religieuze zin-ervaring.

JenaXL leert je kritisch denken

Wij leren onze leerlingen vaardigheden op het gebied van leren, denken en leven. Ze leren hoe ze kennis opdoen en toepassen. Ze leren het leren te organiseren en bij te sturen. Zodat ze nu en later bewust en actief bezig kunnen zijn met hun eigen leerproces.

4 Visie op toetsing

Een toets kan een diagnostische, didactische, pedagogische en/of een determinerende functie hebben. Wij willen dat onze toetsen ten dienste staan van het leerproces van leerlingen. We bedoelen daarmee dat toetsen moeten bijdragen aan:

- Stimuleren tot leren
- Regelmatig werken
- Diagnosticeren
- Determineren

Een toets is vooral ook een controlemoment tijdens het leerproces waarin wordt vastgesteld:

- de mate waarin de leerling een bepaalde vaardigheid bezit
- of de leerling zich in een bepaalde vaardigheid heeft ontwikkeld
- de mate waarin de leerling bepaalde kennis bezit
- de mate waarin de leerling zijn/haar kennis heeft vergroot
- de mate waarin de leerling bepaalde kennis bezit
- de mate waarin de leerling bepaalde inzicht bezit
- de mate waarin de leerling zijn/haar inzicht heeft vergroot

Bovendien is een toets een middel voor de docent zijn/haar eigen manier van lesgeven te evalueren of een instrument om feedback te geven aan leerlingen zodat ze kunnen leren van hun fouten en van hun leerproces.

Toetsing onderbouw

Toetsen gedurende de week tijdens de lessen van de docent afgenomen. In de laatste periode draait de onderbouw mee in de afrondingsweek.

Afrondingsweek vanaf klas 3KT*-3HV-4HV-5V

In het schooljaar zijn er 4 periodes. Iedere periode wordt een vak afgesloten met een toets of praktische opdracht.

*Leerlingen 3 vmbo KB hebben PTA-onderdelen van E&O; deze worden ook afgenomen in de lessen.

5 Opstellen van toetsen

Definiëring toets

Onder een toets verstaan wij een schriftelijke overhoring, repetitie, mondelinge overhoring, vaardigheidstoetsen (zoals kijk-, luister- en leestoetsen) en praktische opdrachten.

- 5.1 Toetsen worden opgesteld aan de hand van de leerdoelen en eindtermen.
- 5.2 Docenten kunnen tijdens toetsen ook schooleigen elementen toevoegen. Indien de toets een schoolexamen is, dan moet dit zijn opgenomen in het PTA.

6 Aankondiging van toetsen

- 6.1 Een overhoring of steekproef van weektaak betreft de lesstof van een les of enkele lessen en *kan* zonder vooraankondiging gehouden worden. Bij een overhoring zonder vooraankondiging moet de te overhoren stof wel als leer-huiswerk opgegeven zijn.
- 6.2 Van toetsen, werkstukken, spreekbeurten, praktische opdrachten, verslagen e.d. dient vooraf bekend te zijn aan welke eisen deze moeten voldoen, welke de beoordelingscriteria zijn, wanneer ze gereed moeten zijn en welke sancties er staan op het niet, of te laat inleveren ervan.
- 6.3 Een repetitie gaat over een grotere hoeveelheid stof. Zowel de leerstof als de datum van de repetitie moeten minimaal een week van tevoren zowel mondeling als via Magister opgegeven worden, zodat de leerling minimaal een week de tijd heeft om de repetitie voor te bereiden.
- 6.4 Een repetitie of overhoring, die voortbouwt op een vorige repetitie of overhoring kan slechts worden afgenomen als de vorige repetitie of overhoring is gecorrigeerd en besproken.

7 Toetsfrequentie en toetsspreiding

- 7.1 Het aantal leerrepetities per dag en per week is zodanig geregeld dat de leerling voldoende tijd krijgt om ze goed voor te kunnen bereiden. Dit komt neer op het volgende:
 - 7.1.1 Klas 1 en 2: Maximaal 1 repetitie per dag, 4 per week
 - 7.1.2 Klas 3 vmbo, havo/vwo: Alleen toetsen tijdens de afrondingsweken. Gedurende de periodes wordt er uitsluitend formatief gewerkt.
 - 7.1.3 Klas 4 Havo/vwo en 5 vwo: Alleen toetsen tijdens de afrondingsweken. Gedurende de periodes wordt er uitsluitend formatief gewerkt.
 - 7.1.4 Examenklassen: Er zijn in het jaar 3 afrondingsweken. Tussendoor worden zo min mogelijk toetsen afgenomen. In het PTA staat welke toetsen worden afgenomen. Buiten de afrondingsweek max. 1 toets per dag.
Via de studiewijzers wordt per blok per vak vastgelegd welke repetities worden afgenomen, zowel voor de bovenbouw als voor de onderbouw. Dit overzicht per vak wordt bij aanvang van een blok (met de studiewijzers) in Magister gezet.
- 7.2 Per rapportperiode geeft elk vak minstens één cijfer voor repetities of andere grotere toetsen. Met uitzondering van 3kt, 3hv, 4hv, en 5v. Deze groepen werken met afrondingsweken.

8 Afname van de toets

- 8.1 Een afgesproken toetsdatum kan maximaal 3 dagen van te voren worden geannuleerd. Dit meldt de docent mondeling en via Magister aan de groep.
- 8.2 De docent heeft een toets tijdig klaar (op papier of digitaal) zodat bij plotselinge afwezigheid van de docent (ziekte of andere omstandigheden) een collega de toets kan afnemen.
- 8.3 De docent heeft een toets ook tijdig klaar voor leerlingen die op welke manier dan ook een aangepaste versie maken. Dit betekent dat een leerling die een aangepaste toets maakt, gelijk kan starten met de rest van de klas.
- 8.4 Toetsen zijn van een deugdelijke lay-out kwaliteit. Tekst, afbeeldingen, bronnen en andere relevante inhoud van een toets zijn goed leesbaar. Op papier en digitaal.

9 Tijdens de toets

- 9.1 Op tafel liggen uitsluitend spullen die je tijdens de toets nodig hebt (dus geen boeken/schriften). Als van enige onregelmatigheid (spieken of poging tot spieken, praten tijdens het afnemen van de toets) sprake is, wordt hiervan door de docent verslag gedaan aan de stamgroepleider en in het logboek van Magister. De docent kan de leerling van verdere deelname aan de toets uitsluiten en de leerling het cijfer 1 geven.
- 9.2 Een leerling die wel aanwezig is, maar de toets niet hoeft te maken, wordt aan het werk gezet en werkt in stilte zodat de concentratie van de klasgenoten niet wordt verstoord.
- 9.3 Als een leerling te laat is, heeft hij/zij geen recht op extra tijd, de eindtijd blijft voor een ieder hetzelfde (leerlingen met extra tijd uitgezonderd).
- 9.4 Als een leerling eerder klaar is met de toets, gaat hij/zij in stilte lezen in een boek zodat de concentratie van de klasgenoten niet wordt verstoord.
- 9.5 Na een toets is het niet toegestaan dat een leerling een scherm (laptop, telefoon) pakt.
- 9.6 Toetsen mogen niet met potlood geschreven worden.
- 9.7 Bij een toets van 60 minuten of korter is het niet toegestaan om tijdens de toets naar het toilet te gaan.
- 9.8 Op de toets is voor de leerling inzichtelijk hoeveel punten er per onderdeel gescoord kunnen worden. Op deze wijze kunnen leerlingen een keuze maken uit de volgorde waarin zij vragen beantwoorden (bijv. in geval van tijdnood). Ook kunnen zij aan de hand van het aantal punten informatie verkrijgen over het aantal tussenstappen/kernbegrippen dat er van hen verwacht wordt (bijv. bij wiskunde).
- 9.9 Leerlingen die gebruikmaken van de laptop mogen tijdens de toets niet op internet en mogen de toets niet opslaan.

10 Het bespreken en teruggeven van toetsen

- 10.1 Een docent beoordeelt een afgenomen beoordelingstoets binnen zeven werkdagen van de docent, nadat deze is afgenomen, tenzij er zich bijzondere omstandigheden voordoen, dit ter beoordeling van de teamleider.
- 10.2 In de eerst mogelijke les na het beoordelen bespreekt een docent de toets met de leerlingen. Vanwege de voortgang van het leerproces van de leerlingen gaat nabespreking vóór het wachten op leerlingen die ziek geweest zijn en de toets nog niet gemaakt hebben.
- 10.3 Gegeven toetsen worden altijd nabesproken. Daarbij bespreekt de docent in ieder geval globaal de belangrijkste leerpunten uit de toets en geeft desgewenst leerlingen individueel uitleg over hun antwoorden. Ook wordt hierbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt van feedback met betrekking tot RTTI. Leerlingen hebben zo de gelegenheid om van hun goede en foute antwoorden te leren en bij volgende toetsen voort te borduren op het geleerde.
- 10.4 Een leerling heeft het recht op inzage in zijn toets, nadat deze is beoordeeld. Bij bespreking hebben leerlingen inzage in vragen en antwoorden. Opgaven blijven op school, gemaakt werk kan mee naar huis worden gegeven.
- 10.5 Direct na het nakijken plaatst de docent de resultaten in Magister, zodat collega's, stamgroepleiders, de teamleider, leerlingen en ouders de resultaten online kunnen bekijken. Voor de stamgroepleider is dit onmisbare informatie om de prestaties goed te kunnen volgen, bovendien heeft de leerling een goed overzicht van de stand van zaken en kunnen ook ouders steeds op de hoogte zijn van de voortgang van hun kind.

11 Bezwaar

- 11.1 Indien een leerling het niet eens is met de beoordeling van een toets, dan maakt hij eerst mondeling bezwaar bij de docent.
- 11.2 Levert dit bezwaar geen bevredigend resultaat op dan kan de leerling de teamleider verzoeken de toets voor een „second opinion” voor te leggen aan een andere docent. De teamleider past hoor en wederhoor toe en beslist binnen vijf schooldagen of er een second opinion komt.
- 11.3 Leidt de „second opinion” tot een andere beoordeling dan kan de teamleider de docent van de leerling verzoeken de beoordeling aan te passen dan wel in overleg met de tweede corrector te middelen.

12 Fraude

- 12.1 In geval van fraude kan de docent een sanctie opleggen in de vorm van het cijfer 1.
- 12.2 Bij surveillance door schoolassistente komt de sanctie van de teamleider.

13 Inhaal- en herkansingsregeling

- 13.1 Bij een leerling die een toets gemist heeft of die een werk niet op de afgesproken tijd heeft ingeleverd, wordt de code inh. genoteerd.
- 13.2 Onderbouw: De leerling die met een aanvaardbare reden niet heeft deelgenomen aan een toets, heeft het recht alsnog getoetst te worden. Zodra de leerling na de afwezigheid weer op school is, neemt deze uiterlijk de eerstvolgende les contact op met de docent. De docent bepaalt welke toetsen dienen te worden ingehaald: repetities moeten worden ingehaald, bij andere toetsen is dat niet altijd nodig. Bij onterechte absentie vervalt het recht op een inhaaltoets en komt het cijfer 1 te staan. Bij "afwezigheid met geldige reden" regelt de docent een inhaaltoets die tijdens het eerstvolgende algemene inhaalmoment wordt gemaakt. Komt de leerling op dit afgesproken moment niet opdagen zonder afmelding bij de teamleider, dan vervalt het recht op inhaaltoetsing en komt het cijfer 1 te staan. De vakdocent meldt dit bij de stamgroepleider.
- 13.3 Voor leerlingen die deelnemen aan de afrondingsweken (m.u.v. leerlingen die vallen onder het examenreglement) geldt dat ze de toets inhalen op de ingeplande dag na de afrondingsweek. Indien een leerling meer dan twee toetsen moet inhalen, stemt de leerling af met de leerlingcoördinator wanneer de overige toetsen in te halen. Deze afstemming moet plaatsvinden tussen de afrondingsweek en het inhaalmoment.
- 13.4 Voor leerlingen die deelnemen aan de afrondingsweken (m.u.v. leerlingen die vallen onder het examenreglement) geldt het recht op een herkansing.
Na afrondingsweek 1 en 3 kan een toets of kunnen toetsen worden herkanst. Zie hiervoor onderstaand schema.
Het hoogste cijfer telt.

Voor 3KT geldt:

- Na AW1: één toets herkansbaar uit periode 1.
- Na AW2: herkansingsmogelijkheid na AW3.
- Na AW3: één toets herkansbaar uit periode 2 en 3.
- Na AW4: géén herkansing.*

Voor 3HV geldt:

- Na AW1: twee toetsen herkansbaar uit periode 1.
- Na AW2: herkansingsmogelijkheid na AW3.
- Na AW3: twee toetsen herkansbaar uit periode 2 en 3.
- Na AW4: géén herkansing.*

Voor 4HV en 5V geldt:

- Na AW1: één toets herkansbaar uit periode 1.
- Na AW2: herkansingsmogelijkheid na AW3.
- Na AW3: één toets herkansbaar uit periode 2 en 3.
- Na AW4: géén herkansing.*

Indien de leerling één toets of meerdere toetsen met geldige reden heeft gemist, dan moet hij/zij deze inhalen. Het recht op herkansing vervalt hiermee niet; ook de inhaaltoetsen mogen worden herkanst.

Voor examenkandidaten geldt: na iedere afrondingsweek mag één toets worden herkanst en na AW3 één (herkansbare) PO.

Aanvullende bepalingen:

- Er komt één herkansingsmoment na AW1 en één na AW3, waarbij de tijd tussen afrondingsweek en herkansing langer zal zijn.
- Na AW4 mag een leerling alleen nog een toets herkansen op voordracht van de docent en wanneer dit invloed heeft op de overgang. (*)
- 3HV krijgt meer herkansingen om de overstap 2HV-3HV soepeler te laten verlopen en omdat ze (ineens) veel meer vakken hebben.

- 14** Voor een in te leveren werkstuk wordt met de docent een uiterste inleverdatum afgesproken. Eerder inleveren mag altijd. Bij ziekte van een leerling op de inleverdag, levert de leerling de eerst volgende les het werk alsnog in. Als de leerling een werkstuk niet inlevert, dan maakt hij/zij een afspraak met de docent. Wanneer een leerling zonder geldige reden de afspraak niet nakomt, dan noteert de docent een 1.0.
De docent heeft een beoordelingsrubric bij de PO gemaakt. Er kunnen punten verdiend worden voor het op tijd inleveren van de PO. Bij te laat inleveren krijgt de leerling deze punten niet. Hierdoor zal het cijfer lager zijn dan bij een op tijd ingeleverd werkstuk van dezelfde kwaliteit.

- 14.1 Wanneer de inhaaltoets of de herkansing niet op het afgesproken tijdstip aanwezig is, behoudt de leerling zijn inhaal- of herkansingsgelegenheid en maakt hij via de teamleider een nieuwe afspraak.
- 14.2 De gang van zaken bij het inhalen van toetsen is onderaan dit document schematisch weergegeven.

15 Bijzondere regelingen: dyslexie e.a.

- 15.1 Wanneer een leerling op basis van bijvoorbeeld dyslexie recht heeft op extra tijd of voorleessoftware. Verwijzen we naar het dyslexieprotocol of de deskundigenverklaring. Het dyslexieprotocol kunt u vinden op de ELO.

16 Toets organisatie

- 16.1 We werken met 4 periodes.
In de onderbouw (klas 1 en 2) is de vakdocent verantwoordelijk voor de organisatie van de toetsen.
- 16.2 In 3KT, 3HV, 4HV en 5V worden de toetsen afgenomen tijdens een afrondingsweek. De organisatie is de taak van de roostermaker en onderwijsassistent. Dit onder toezicht van de leerlingcoördinator en teamleider.

17 Kwaliteit toetsing

- 17.1 Voor de ontwikkeling van toetsen en de uitvoering van het toetsprogramma wordt samengewerkt door de docenten in de leergebieden.
- 17.2. De kwaliteit van toetsing wordt bepaald door de samenwerking van expertise van alle betrokkenen.
- 17.3 De examencommissie is zodanig samengesteld dat zij de borging van de beoogde leerresultaten kan garanderen. De examencommissie ziet toe op de kwaliteit van toetsing.
- 17.4 Toetsresultaten, -analyses en –evaluaties maken deel uit van de kwaliteitscyclus.

18 Schoolexaminering

Voor schoolexamens verwijzen we naar het examenreglement en het PTA. Voor schoolexaminering geldt dat, daar waar het examenreglement afwijkt van het toetsbeleid, het examenreglement altijd bovenliggend is aan het toetsbeleid.”

Bijlage 1: Schema inhalen

